

DOSYA/DİJİTAL DÖNÜŞÜMÜN ANAHTARLARI

Ekonomiyi 'Dijital Dönüşümün Anahtarları' yükseltecek

Yaşanılan ekonomik darboğazdan çıkış için dijital dönüşüm stratejisi hem güncel hem etkin bir çözüm olarak karşımıza çıkıyor. Dönüşümü ekosistem olarak ele alırsak dönüşümü sağlayacak

şirketlerin önemli bir sorumluluğu var. "Dijital Dönüşümün Anahtarları" dosyasıyla bu şirketleri ve çözüm önerilerini aşağıda detaylandırdığımız dönüşümün gerekçeleri için yayınlıyoruz.

Ağustos'ta diplomatik krizle birlikte başlayan ekonomik darboğaz dengelenme politikasıyla etkisini yitirse de devam ediyor. Ülkenin ekonomide yeni bir hikaye yazma zamanı geldiği tezi ise herkesin dilinde. Yeni hikayenin unsurları arasında dijital dönüşüm önemli yer tutuyor. Çünkü gelişmiş ekonomiler hızla dijitalleşiyor ve bu dönüşüm iş dünyasını derinden etkiliyor. Türkiye Bilişim Vakfı'nın verilerine göre dünya çapında yapay zeka gelirin 2025 yılına kadar 36.8 milyar dolara çıkması, nesnelerin interneti cihazlarının oluşturduğu pazarın bu yıl 26.7 milyar dolara, 2025 yılında ise 75.4 milyar dolara ulaşması bekleniyor. Akıllı şehirlerin 2020'de 1.5 trilyon dolarlık piyasa değeriyle büyük iş fırsatları yaratacağı öngörülüyor.

TBV, TÜBİSAD ve TESİD'in işbirliğiyle 2011 yılında kurulan Dijital Türkiye Platformu tarafından PwC Türkiye'nin katkılarıyla kısa bir süre önce yayınlanan "Dijitalleşme Yolunda Türkiye" raporu önemli bulgu-

Faruk Eczacıbaşı

lar sunuyor. Türkiye'nin vatan-dışı, devleti ve iş dünyasını kapsayan bütüncül bir dijital dönüşüm gerçekleştirmesini sağlayacak politika önerileri oluşturan Platformun yürüttüğü çalışmaları Platform Başkanı **Faruk Eczacıbaşı** şöyle tanımlıyor: "Ekonomik büyümenin güvenli, sağlıklı ve kat-

madeğeri daha yüksek işler ile sağlanabileceğine ve daha güçlü bir Türkiye için dijitalleşmenin, ülke vatandaşlarına ve endüstrilerine sayısız fayda ve fırsat getireceğine inanıyoruz. Dijital Türkiye Platformu'nun 'Dijitalleşme Yolunda Türkiye' çalışması ile Türkiye'nin refah seviyesinin yükselişinde, dijital dönüşüm fırsatını, adanmış ve seri bir planlama ile değerlendirmesinin önemine dikkat çekmek istedik." Türkiye'yi geleceğe taşıyacak en önemli unsur yerli imkanlarla dijitalleşme olacak.

Erman Karaca

TÜBİSAD Başkanı Erman

Karaca'ya göre dijital ekonominin yapı taşları; dijital veri, yapay zeka, otonom robotlar, büyük veri, artırılmış ve sanal gerçeklik, nesnelerin interneti gibi dijital teknolojiler ve dijital altyapıdır: "Türkiye olarak biz bu sürecin gerisinde kalamayız, bu bilincinde hem kamuda hem de özel sektörde güçlenerek hızlı adımlarla hayata geçirilmesi önem taşıyor. Türkiye'nin 'Dijital Ekonomiye Dönüşüm Stratejisi'ni oluşturmamız ve dijitalleşmeyi hızlandıracak ekonomik değerleri ile adresleyerek yol haritalarını belirlememiz gerekiyor. Tüm dünya dijital ekonomi dönüşümüne giderken Türkiye'nin rekabetçi kalmasına ve yüksek teknoloji ihraç eden bir ülke olmasına katkıda bulunacak hamleler yapmak kritik önem taşıyor. Bunun için ise toplumun her kesimini içine alan dijital yetkinlikler planı oluşturulmalı, yapay zekanın ve veri ekonomisinin potansiyeli ortaya çıkarılmalı, e-Hizmetler teşvik edilmeli ve kolaylaştırılmalı, bağlantılar hızlanmalı, altyapılar ve siber güvenlik güçlendirilmeli."

Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu (TÜRKONFED), 'Dijital Dönüşümü' hedef noktaya almış bir sivil toplum kuruluşu. **TÜRKONFED Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Turan**, "Bugün şirketlerimiz ve ilgili sektörlerimizde, teknoloji kullanımına baktığımızda sadece binde 3'ünün yüksek teknolojili üretim yaptığını görüyoruz" diyor. Dijital dönüşümün bir amaç değil, yüksek katmadeğer yaratmak ve kalkınma odaklı sürdürülebilir ekonomi için bir araç olarak gözüktüğünü söyleyen Turan'ın konuya ilişkin görüşleri şöyle: "Sanayimizin dijital dönüşümün gerçekleştirip, KOBİ'lerimizin kapasitelerini artırıp, yüksek teknolojiye yüksek katmadeğerli üretimi yakalayıp ekonomik refahı artırabiliriz. Ekonomide istediğimiz dönüşümün temelini de nitelikli eğitimle sağlamlaştırabiliriz. Unutmamak gerekir ki; dijital dünyanın en önemli sermayesi insandır."

Orhan Turan

Yine TÜRKONFED'in "Dijital Anadolu" çalışması önemli bir kaynak. Çalışma, "Dijital dönüşümün her sektöre aynı etkiyi yapacağını varsaymanın, git-tikçe karmaşıklaşan ekonomik yapıda gerçekçi olmayacağı düşüncesiyle her sektörün kendine özel bir dijital dönüşüm yol haritası çizmesi gerektiği düşünülmektedir" felsefesini savunuyor. Rapor be-

lirli sektörleri ele alsada ulaşılan sonuç birçok sektör temsilcisi için ortak ihtiyaç olarak açıklanabiliyor. Buna göre dijital dönüşümde

● **Sektörel vizyon, stratejik perspektif ve pozisyonlama ihtiyacı bulunuyor:** "Sektörlerin stratejik olarak yerinin belirlenme beklentisi, ileriye yönelik yatırımlar konusunda güven ve destek arayışında olduğunu göstermektedir. Stratejik perspektifte, sektörel rekabet avantajlarının dijital dönüşümle birlikte geçireceği değişiklikler anlaşılmalı ve buna göre pozisyonlanma yapılmalıdır."

● **Dijital dönüşüm, ancak ekosistem anlayışıyla rekabet gücünü artırabilir:** "Dijital dönüşümün arzu edilen yönde, sektörel verimliliği artırabilmesi için kamu kurumları, sektör temsilcisi dernekler, sektörel topluluklar ve konu uzmanı üniversiteler arasında diyalog başlatılmalı ve/veya geliştirilmesi, daha önceki sanayi devrimlerine göre daha önemli bir ihtiyaç olarak öne çıkmaktadır. Özellikle inovasyon süreçlerinin şirket verimlilikleri üzerindeki artan önemi gözönüne alındığında sektörel yatay ve dikey işbirliklerinin kalitesi, ileriye dönük olarak fark yaratabilecektir. Şirket düzeyindeki darboğazların aşılması açısından, bu tip ekosistem işbirlikleri, Ar-Ge ve inovasyon odaklı süreçleri geliştirmekte zorlanan küçük ve orta ölçekli şirketler açısından, önemli kazanımlar sağlayabilir."

● **Sektörel stratejilerin şirket düzeyinde uygulamaya geçmesi gerekli:** "Sektör uzman ve temsilcileri, konu uzmanları, üniversite ve sivil toplum işbirliğinde kurulacak sektörel platformlar ile öncelikli alanlara yönelik portatif çözümlerin oluşturulması, oluşturulan bu çözümlerin firmaların uygulamaya alınabilmesi için destek ekiplerinin kurulması, dijital dönüşümün yaratacağı verimlilik artırıcı etkileri anlamak açısından etkili olacaktır. Bu çözüm merkezleri şirketlere dijital dönüşüm ile ilgili örneklemeye görevi yaparken aşağıdaki hususlar uygulamaya geçilmelidir: Dijital dönüşümün her stratejik inisiyatif gibi ele alınması ve uzun dönemli planlama ve değişim yöntemi yapılması, iş modeli değişikliği boyutunun anlaşılması, operasyonel verimlilik boyutunu geliştiren teknolojiler doğrultusunda yeniden gözden geçirilmesi, değişen ve dijitalleşen işgücü profiline yönelik insan kaynağı planlaması gerekmektedir."